

УДК 316.35+352

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4263/2025-1-8>**Поченчук Г.М.***доктор економічних наук, професор,
доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича***Заволічна Т.Р.***кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії, менеджменту і адміністрування
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича***Pochenchuk Galyna***Doctor of Economic Sciences, Professor,
Associate Professor at the Department of Economic Theory,
Management and Administration
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University***Zavolichna Tatyana***Candidate of Economic Sciences, Docent,
Associate Professor at the Department of Economic Theory,
Management and Administration
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University*

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО І РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ

FEATURES OF THE FUNCTIONING OF NON-CIVIL ORGANIZATIONS AND ANALYSIS OF THE ACTIVITIES OF STATE AND REGIONAL ADMINISTRATION

АНОТАЦІЯ

У статті представлено наукове бачення особливостей функціонування громадських організацій та реалізації державного і регіонального управління. Проаналізовано обсяг капітальних інвестицій у розрізі діяльності головних управлінь, адміністративної діяльності та роботи громадських організацій в Україні за 2021–2023 рр. Розкрито зміни, які простежуються в роботі державних та регіональних інституцій в ході поглибленої цифровізації економіки країни. Висловлено думку про необхідність створення ефективних інституційних умов залучення інвестицій у пріоритетні й перспективні напрями місцевого розвитку. Варто напрацювати чітку і якісну систему розподілу інвестицій та визначити повноваження громадських організацій, щодо перспектив підтримки якісної системи управління на регіональному й місцевому рівнях.

Ключові слова: громадські організації, державне управління, регіональне управління, витрати, муніципальне управління, публічне управління, капітальні інвестиції, державні послуги, адміністративна діяльність.

ANNOTATION

The article presents the scientific vision of a number of Ukrainian researchers on the specific features of the functioning of public organizations and the implementation of state and regional administration. The volume of capital investments in the context of the activities of the main departments, administrative activities and the work of public organizations in Ukraine for 2021–2023 is analyzed. It is indicated that the volume of capital investments in terms of expenditures for the provision of public services and administrative activities in Ukraine under the article of public administration of general and socio-economic nature of management decreased by 1.4 times or by 19,756,768 thousand UAH in 2023. Under this article, we consider the increase in expenditures for the acquisition and creation of new assets in the field of the provision of public services and administrative activities in Ukraine (+3,771,952 thousand UAH) and the decrease in expenditures for capital repairs in the same area

(-15,452,305 thousand UAH) to be positive. We still consider the reduction in spending on improvement, perfection, reconstruction and modernization in the field of providing public services and administrative activities in Ukraine by 2.2 times or by 7,281,971 thousand UAH to be negative. The changes that are observed in the work of state and regional institutions during the in-depth digitalization of the country's economy are revealed. An analysis of the volume of capital investments in terms of the costs of public organizations in Ukraine in 2021 and 2023 made it possible to draw conclusions that the costs of acquiring and creating new assets are the only ones that remained in 2023, but decreased by 4.3 times compared to 2021. The opinion was expressed about the need to create effective institutional conditions for attracting investments in priority areas of local development. It is worth developing a high-quality system for distributing investments and defining the powers of public organizations regarding the prospects for supporting a high-quality management system at the regional and local levels.

Keywords: public organizations, public administration, regional administration, expenditures, municipal administration, public administration, capital investments, public services, administrative activities.

Постановка проблеми. Цифрові технології стали невід'ємною частиною повсякденного життя кожного члена суспільства. З кожним роком все більше державних та приватних послуг стають доступними в онлайн-режимі [1]. Більш ефективне і проактивне залучення громадян і соціальний діалог, який об'єднує профспілки, роботодавців та учасників громадянського суспільства, будуть центральними у досягненні консенсусу, потрібного для змін. Цифрова трансформація сприятиме економічному процвітанням всіх членів суспільства, якщо супроводжуватиметься надійним суспільним договором [2, с. 15].

Державне управління (далі – ДУ) має всі шанси стати ключовим механізмом врядування та забезпечення сталого, поступального та інноваційно-прогресивного розвитку країни [3, с. 8]. До того ж «оптимальне використання форм діяльності громадських об'єднань надає необхідного динамізму і результативності перетворенням, які відбуваються в країні, стає одним із визначальних чинників розвитку демократії, становлення громадянського суспільства, побудови правової держави» [4, с. 201] на засадах рівності, прозорості, толерантності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. З науковим пошуком відповідей на питання стратегічного управління регіонів та завдань їх розвитку, які націлені на покращення соціально-економічного потенціалу на засадах цифровізації й інновацізації, напрацюванням механізмів державного управління регіональним розвитком (далі – ДУРР) в умовах європейської інтеграції, представленням умов розробки інформаційних систем моніторингу та управління, визначенням теоретичних засад правового статусу громадських організацій (далі – ГО) в контексті європейських стандартів пов'язані імена М. Андрієнко [5], С. Богуславської [6], О. Бондарчука [1], У. Ватаманюк-Зелінської [7], І. Вітковської [8], Т. Гарасиміва [9], Н. Давидової [10], О. Зарічної [11], С. Карпюк [3], Н. Краус [12], В. Кушнірук [13], О. Могиль [14], О. Марченка [15], М. Латиніна [16] та ін.

Заслугує на увагу дослідження С. Таран щодо розкриття змісту категорій «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління» [17, с. 33]. Дослідник дійшов висновку, що «державне управління має більш вузький характер, ключовими елементами для нього є держава і державна влада. Натомість ключовими елементами для публічного адміністрування є суспільство і публічна влада» [17, с. 35].

Цінними в науковому сенсі є дослідження В. Бондаренко, який аналізує ДУ крізь призму поділу його суб'єктів на державному та місцевому рівні. Він наголошує, що «зв'язки між структурними елементами системи ДУ можуть мати субординаційний, координаційний або реординаційний характер» [18, с. 253]. Науковець О. Вольська зазначає, що публічне управління – це науковий напрям, який має дослідницькі області: державний менеджмент (державна служба), аналітика державних програм і політик (стратегічне планування); взаємодія держави, бізнесу та громадян (GR-менеджмент). З урахуванням цього О. Вольська стверджує, що публічне управління – це система, яка складається з державних, місцевих, некомерційних структур, які створюються з метою задоволення суспільних інтересів та вирішення колективних проблем [19, с. 17].

Вивченням теоретичних основ визначення категорії «громадська організація» займалася дослідниця І. Вітковська, яка зазначила, що

ГО наділена «головними ознаками неурядових організацій...», а саме: недержавністю, незалежністю, неприбутковістю, самостійністю та спільністю інтересів членів організації» [8, с. 38]. Досліджуючи особливості впливу ГО на публічну політику, науковець М. Русинюк, розглядаючи актуальні питання діяльності ГО в Україні, наголошує на важливості громадських об'єднань у формуванні державної політики і розвитку демократичного врядування та зазначає, що громадські об'єднання швидко і ефективно вирішують конфліктні ситуації [4, с. 201].

Дослідник М. Латинін наголошує, що основою сучасного ДУРР має бути дотримання принципів комплексності і системності при реформуванні існуючої системи регіонального управління та формуванні і реалізації державної регіональної політики [16, с. 57–58]. А науковець О. Бінатов обстоює думку важливості якісного державного управління в системі стимулювання інноваційного розвитку малого підприємництва в умовах євроінтеграції [20, с. 6]. Він наголошує на потребі ефективної стратегії ДУ для подолання цих викликів та зазначає, що для успішної конкурентоспроможності малого бізнесу потрібне регулювання, спрямоване на заохочення інновацій.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Та поряд з цим, ряд питань, таких як особливості функціонування ГО та аналіз діяльності ДРУ, потребують глибокого аналізу в частині розкриття ефективності й результативності управління в умовах воєнного стану, з'ясування обсягів капітальних інвестицій в діяльність у сфері адміністративного і допоміжного обслуговування та ДУ в Україні за 2011–2023 рр.

Постановка завдання. Проаналізувати обсяг капітальних інвестицій в розрізі діяльності головних управлінь, роботи ГО та адміністративної діяльності в Україні на 2021–2023 рр. Дослідити наукові погляди дослідників з питань функціонування ГО та розкрити зміст ДРУ. Розкрити зміни, які простежуються в роботі державних та регіональних інституцій в ході поглибленої цифровізації економіки країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. ДУ в найближчій перспективі може змінитися за своєю сутністю та змістом, адже співробітництво з місцевим самоврядуванням все більше підпорядковується системі надання людям різних за своїм змістом послуг та покращення якості проведення соціальних послуг [3, с. 11]. Простежується в Україні створення «нових інституцій, які через процедуру делегування отримують певний набір функцій, які неефективно використовуються органами державної влади. До цих інституцій здебільшого належать ГО, політичні партії, бізнес об'єднання, професійні об'єднання, спілки. Такі інституції перетворюються на суб'єктів публічного управління, які активно впливають на розвиток суспільства» [17, с. 36]. ГО та громадські спілки є

видами громадських об'єднань, а останні, разом із політичними партіями, благодійними і релігійними організаціями є об'єднаннями громадян [10, с. 55].

Варто згадати і про роль ІКТ крізь призму ДУ в розвитку України, адже вона важлива. Країна визначається як лідер у впровадженні цифрових технологій у ДУ і наданні послуг громадянам. Впровадження цифрових рішень у сфері державних послуг, використання е-підписів та онлайн-платформ для взаємодії з населенням є важливим кроком у стрімкому розвитку цифрового сектору країни [13, с. 88]. «Інформаційна система державних і регіональних органів управління є багаторівневою ієрархічною структурою, структурною одиницею якої, в свою чергу, є об'єкт – програмно-технічний комплекс, призначений для управління на державному чи регіональному рівні» [6, с. 83].

Для ДУ важливо, виходячи з конкретних цілей і спираючись на ринкові відносини, які формуються, забезпечити максимально повний збіг інтересів суспільства й окремих його членів. Інтереси суспільства – це не просто сума інтересів окремих його членів. За інтересами приховані об'єктивні, відособлені потреби розвитку окремої людини, регіону, усього суспільства [16, с. 61–62]. До об'єктів ДУ відносять суверенний територіальний простір, населення країни (в тому числі окремо взята особа), громадські об'єднання, державні органи управління та їх діяльність. Уявлення про об'єкти державного управління можуть змінюватися з урахуванням розвитку суспільства [18, с. 3].

Принципи управління відображають сутність явищ та реальних процесів в системі ДУ. Серед принципів варто назвати розподіл праці, дисципліну, повноваження і відповідальність, єдність дій, централізація, порядок, справедливість, ініціатива. Ці принципи є певними науковими положеннями в системі державно-управлінської діяльності органів державної влади [21, с. 94].

Щодо відмінностей у розумінні змісту результативності та ефективності управління

регіональним розвитком, то вони представлені на рис. 1. Недосконалість регіональної адміністративної системи, слабкість органів місцевого самоврядування перешкоджають проведенню реформ, спрямованих на вдосконалення регіональних управлінських процесів на регіональному рівні. Причини, що викликають вказані проблеми, наступні: економічна відсталість та дотація більшості регіонів країни, нерівномірність регіонального і місцевого розвитку. Саме це є перешкоди реформі децентралізації [14, с. 102].

Цілісне поєднання ДУ, місцевого самоврядування і публічного адміністрування формують сучасне публічне управління [19, с. 18]. «Публічне адміністрування за своєю природою спрямоване на досягнення остаточної мети механізму державного управління – ефективну реалізацію прав, свобод та охоронюваних законом інтересів» [23, с. 46]. Удосконалення управлінської діяльності виконавчих органів державної влади вагоме для розвитку держави, досягнення Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року [18, с. 6].

Варто оцінити обсяг капітальних інвестицій в діяльність адміністративного і допоміжного обслуговування та державного управління в Україні за 2011–2023 рр. (рис. 2), адже такі інвестиції це про фінансові вливання і можливості, що відкривають цифрові технології, які стають результатами інвестицій.

Так, з причин війни в 2022 р. обсяг капітальних інвестицій в діяльність у сфері адміністративного і допоміжного обслуговування зменшився на 6 575 610 тис. грн в порівнянні з 2021 р. В 2023 р. ситуація покращилася за даною статтею витрат і збільшення відбулося на 6 740 516 тис. грн в порівнянні з 2022 р. Капітальні інвестиції в ДУ й оборону найбільшими були в 2021 р. В 2022 р. за даною статтею зменшення було на 37 452 027 тис. грн, а в 2023 р. на 7 745 794 тис. грн порівняно з 2021 р. Ситуація зі збільшенням капітальних інвестицій на ці статті витрат є обґрунтованою потребами війни, покращенням управлінської складової за рахунок відцифрування державних послуг.

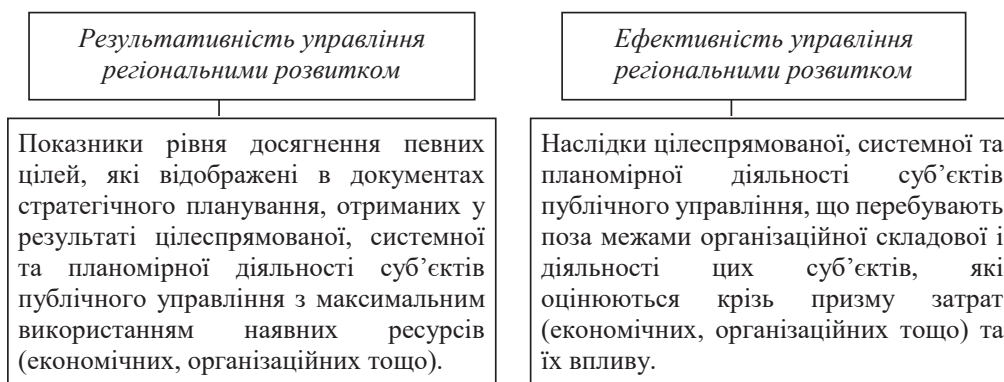

Рис. 1. Тлумачення результативності й ефективності управління регіональним розвитком за М. Дьомінім

Джерело: складено на основі джерела [22, с. 43–44]

Рис. 2. Капітальні інвестиції в діяльність у сфері адміністративного і допоміжного обслуговування та ДУ й оборону в Україні за 2011–2023 рр.

Джерело: складено на основі джерела [24]

Слід зауважити, що Україна приваблює інвесторів географічним положенням. У чималій кількості іноземних компаній сформувався прагнення закріпитися на перспективному українському ринку збуту товарів і послуг, одержувати прибуток на довгостроковій основі, отримувати доступ до порівняно недорогих джерел сировини й ресурсів, використовувати відносно дешевий та одночасно кваліфікований людський потенціал [25, с. 6].

Якщо аналізувати показники капітальних інвестицій, то варто вказати на зміну в них крізь призму діяльності головних управлінь, адміністративної діяльності та роботи ГО в Україні в довоєнний 2021 р. та другий рік війни 2023. З даних рис. 3 бачимо, що за статтею ДУ загального характеру і соціально-економічне управління відбулося скорочення на 1,4 рази в 2023 р. порівняно з 2021 р. Капітальні інвестиції у діяльність в сфері адміністративного та допоміжного обслуговування зросла на

164 906 тис. грн. Збільшення спостерігається і за статтею надання державних послуг суспільству в 3,16 рази.

Зменшення в 2023 р. відбулося за статтями: діяльність головних управлінь (хед-офісів) і консультування з питань керування; адміністративна і допоміжна офісна діяльність, інші допоміжні комерційні послуги; діяльність ГО (рис. 4). Вважаємо такі тенденції негативними і такими, що потребують напрацювання відповідних інструментів та механізмів, які б спрацювали б на залучення більшого обсягу капітальних інвестицій.

Викликана дана потреба причиною того, що «громадські об'єднання – незалежні від органів публічної адміністрації у виборі напрямів, неприбуткові формування, що спільно функціонують у внутрішньому і зовнішньому середовищі на досягнення громадських цілей, передбачених Конституцією України та нормативно-правовими актами громадських об'єднань» [4, с. 203].

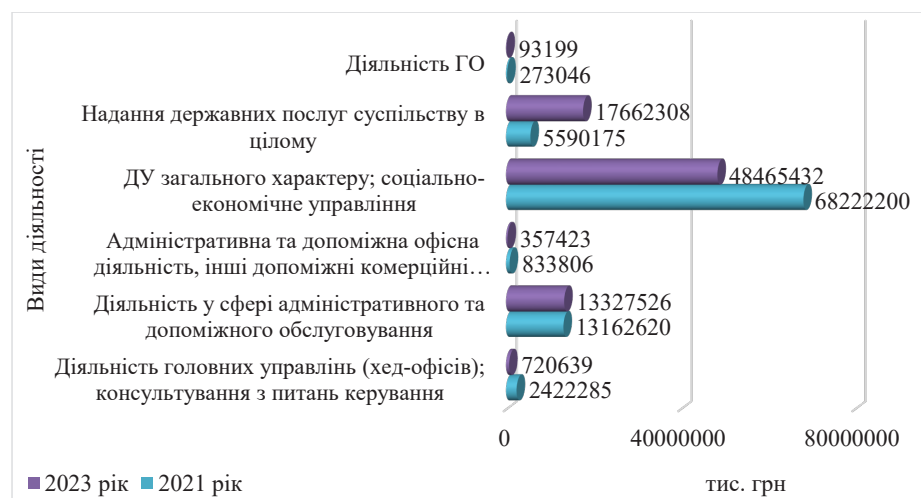

Рис. 3. Обсяг капітальних інвестицій в розрізі діяльності головних управлінь, адміністративної діяльності та роботи ГО в Україні на 2021 та 2023 роках

Джерело: складено на основі джерела [24]

Хмарний сервіс більше підходить для малих і середніх організацій, яким не потрібно займатись адмініструванням та мати своїх ІТ-фахівців. Фахівці консультують і супроводжують клієнтів у налагодженні системи, навчають 1–2 фахівців для подальшого супроводження. Єдина точка авторизації в системі – це робочий простір із бордами для кожної програми. З нього за допомогою одного кліка користувач потрапляє в будь-який доступний йому сервіс. Якщо певні сервіси не цікавлять організацію, вона може відмовитися від них. Кожен функціональний модуль інтегрується у вигляді самостійного рішення [26].

Для забезпечення ефективності та з урахуванням обсягу коштів на повоєнне відновлення України, що надходять від США та інших міжнародних органів, необхідне залучення представників ключових донорів до наглядового органу для забезпечення довіри й ефективної реалізації управління. Обрання членів створеної комісії при АКУ, що відповідатимуть за розгляд скарг порушення закону про державні закупівлі. Розширення критеріїв аудитів, включення до нагляду за ДЗ та ДПП Верховної Ради, громадянського суспільства [27, с. 16].

Якщо аналізувати обсяг капітальних інвестицій в розрізі витрат на надання державних послуг, адміністративну діяльність в Україні в 2021 та 2023 рр., то за статтею ДУ загального і соціально-економічного характеру управління маємо зменшення в 1,4 рази в 2023 р. За цією статтею вважаємо позитивним збільшення витрат на придбання та створення нових активів в сфері надання державних послуг і адміністративної діяльності в Україні (+3 771 952 тис. грн)

та зменшення витрат на капітальний ремонт в цій же сфері (-15 452 305 тис. грн). Негативним вважаємо зменшення витрат на поліпшення, удосконалення, реконструкцію і модернізацію в сфері надання державних послуг і адміністративної діяльності в Україні в 2,2 рази (табл. 1).

Зросли в 2023 р. капітальні інвестиції на надання державних послуг суспільству в 3 рази. Це відбулося за рахунок збільшення витрат на придбання та створення нових активів на 15 942 730 тис. грн. Проявилось це на практиці в глибокому відцифруванні державних послуг, створення ЦНАП по всій країні, розширення можливостей надання державних послуг на порталі Дія.

Станом на 01.01.2020 р. зареєстровано 88 882 ГО та 1 718 громадських спілок в Україні, які за чинним законодавством є громадськими об'єднаннями. Членами та учасниками ГО є тільки фізичні особи, а громадянської спілки – як юридичні особи приватного права, так і фізичні особи [10, с. 52–53]. Аналіз обсягу капітальних інвестицій в розрізі витрат діяльності ГО в Україні в 2021 та 2023 рр. дає можливість зробити висновки про те, що витрати на придбання та створення нових активів єдині, які залишилися в 2023 р., але скоротилися вони в порівнянні з 2021 р. в 4,3 рази (рис. 4). В 2023 р. з причин війни в Україні, обсяг капітальних інвестицій за згаданими на рис. 4 статтями витрат дорівнювали нулю.

Поділяємо думку українських науковців Н. Левченко та А. Калуженко в частині того, що нормативно-правове регулювання діяльності ГО з боку держави не повинно суперечити базовим засадам демократії. Межі правового

Таблиця 1

Обсяг капітальних інвестицій в розрізі деяких витрат на надання державних послуг, адміністративну діяльність в Україні у 2021 та 2023 рр.

Види діяльності	Витрати на придбання та створення нових активів		Витрати на придбання активів, які були у використанні		Витрати на поліпшення, вдосконалення, реконструкцію, модернізацію		Витрати на капітальний ремонт	
	2021 р.	2023 р.	2021 р.	2023 р.	2021 р.	2023 р.	2021 р.	2023 р.
Діяльність головних управлінь (хед-офісів); консультування з питань керування	579889	424198	10689	6191	250761	92573	1580946	197677
Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	8455648	12150259	2162681	352669	1639748	369336	904543	455262
Адміністративна та допоміжна офісна діяльність, інші допоміжні комерційні послуги	639526	319527	106527	к/с	84459	37782	3294	к/с
ДУ загального характеру; соціально-економічне управління	19780444	23552396	1289485	495041	13456657	6174686	33695614	18243309
Надання державних послуг суспільству в цілому	3657570	15942730	580627	к/с	297287	к/с	1054691	777381

Джерело: складено на основі джерела [24]

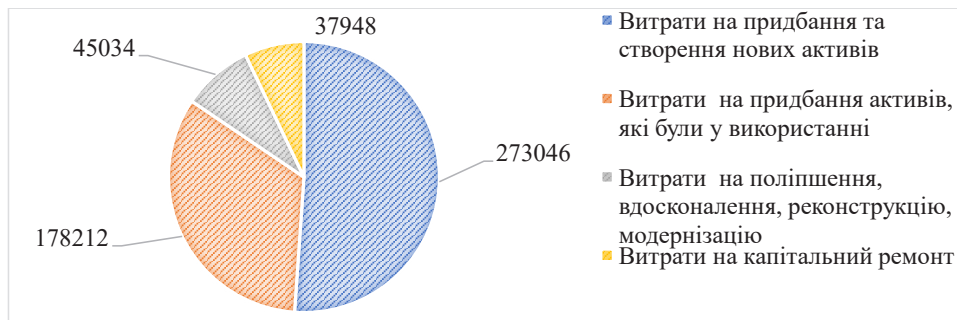

Рис. 4. Обсяг капітальних інвестицій в розрізі витрат діяльності ГО в Україні на 2021 рік

Джерело: складено на основі джерела [24]

впливу в демократичній правовій державі мають визначатися свободою, справедливістю, невідчужуваними правами людини, самоврядністю, реалізацією загальнодозвільних принципів [28, с. 140].

Одним із ефективних інноваційних механізмів взаємодії органів влади та ГО є соціальне партнерство. Воно являє собою принцип соціальної взаємодії інститутів влади, бізнесу та «третього сектора», що дає можливість соціальним акторам виражати інтереси, знаходити цивілізовані способи їх гармонізації та реалізації в умовах ринкової економіки [5, с. 98]. В найближчій перспективі варто йти шляхом «розширення діджиталізації для збільшення прозорості і скорочення кількості випадків фізичної взаємодії інвесторів та держпосадовцями... Діджиталізація зведе до мінімуму взаємодію між бізнесом та держорганами і різко скоротить можливості для корупції, якщо не будуть існувати ручні способи управління, що застосовуються чиновниками для обходу автоматичних процесів та проведення виїзних перевірок» [27, с. 13–14].

Ми поділяємо думку українського науковця О. Біннатова, який зазначає, що «в контексті євроінтеграції, державне управління відіграє ще більш значущу роль, оскільки Україна зазнає тиску на адаптацію до стандартів та вимог Європейського Союзу» [20, с. 14].

Висновки з проведеного дослідження. За підсумками здійсненого нами дослідження, варто наголосити на необхідності створення ефективних інституційних умов залучення інвестицій у пріоритетні й перспективні напрямів місцевого розвитку. Варто напрацювати чітку і якісну систему розподілу інвестицій та визначити повноваження ГО, щодо перспектив підтримки якісної системи управління на регіональному й місцевому рівні.

Подальшу науково діяльність варто здійснювати в напрямі розширення досвіду впровадження інвестиційних інструментів на регіональному та місцевому рівня, напрацювання заходів якісної взаємодії державних органів управління й ГО з метою того, щоб на базі даного пізнання покращити якість і ефективність інституту управління в воєнний та повоєнний час.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Бондарчук О. Як ІТ допомагає цифровізувати соціальну сферу: кейс компанії «Медирент». *Медирент*. 2023. URL: <https://griml.com/IMv7Q> (дата звернення: 24.11.2024).
- The future of European competitiveness. Part A. A competitiveness strategy for Europe (September 2024). *European commission*. 66 p. URL: <https://griml.com/9qyYu> (дата звернення: 19.11.2024).
- Карлюк С. В. Концептуальні засади сучасного теоретико-методологічного обґрунтування феномена «державне управління» в контексті парадигмальних основ його практичного здійснення. *Публічне управління і адміністрування*. 2018. Вип. 8. С. 7–11. URL: <https://griml.com/Cl6HQ> (дата звернення: 9.12.2024).
- Русинюк М. М. Особливості впливу громадських об'єднань на публічну політику. *Право та державне управління*. 2019. № 4. С. 201–207. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2019.4.31>
- Михайлов В., Андрієнко М., Гаман П. Світові тенденції модернізації державного управління: досвід для України. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 1 (61). С. 95–101. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-61-95-101>
- Богуславська С. Управління інформаційних систем регіонального менеджменту для забезпечення повоєнного відновлення економіки України. *Економічний аналіз*. 2023. № 3. Том 3. С. 79–87. DOI: <https://doi.org/10.35774/есопа2023.03.079>.
- Ватаманюк-Зелінська У. З., Римар Т. М. Основні принципи регіонального управління діяльністю виробничих підприємств. *Проблеми раціонального використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції* : зб. наук. праць. Рівне : НУВГП, 2008. Вип. XIV. № 1. С. 61–69.
- Вітковська І. М. Громадська організація: теоретичні основи визначення. *Габітус*. 2018. Вип. 6. С. 36–39. URL: <http://habitus.od.ua/journals/2018/6-2018/8.pdf> (дата звернення: 08.12.2024).
- Гарасимів Т. Правовий статус громадських організацій України: євроінтеграційний процес стандартизації. *Science*, 2019. URL: <https://griml.com/Hg6gp> (дата звернення: 09.12.2024).
- Давидова Н. О., Менджул М. В. Громадське об'єднання та громадська організація: дихотомія поняття. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 3. URL: <https://salo.li/0E28Cff> (дата звернення: 09.12.2024).
- Зарічна О. Стратегічне управління розвитком регіонів. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-88>.

12. Kraus K., Kraus N. Organizational and economic conditions of development and components of market success of enterprises in the conditions of digitalization, innovation and socialization of the national economy. *The Problems of Economy*. 2024. № 2. P. 143–150. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-143-150>.
13. Кушнірук В. С., Кареба М. І., Нехайчик С. Є. Сучасні тенденції інвестиційної діяльності в Україні. *Modern Economics*. 2024. № 44. С. 85–90. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V44\(2024\)-14](https://doi.org/10.31521/modecon.V44(2024)-14)
14. Могиль О. Механізми державного управління регіональним розвитком в умовах європейської інтеграції. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2022. № 2 (62). С. 101–105. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-15](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-15)
15. Kraus K., Kraus N., Marchenko O. Forecasting the innovative and digital strength of Ukraine's economy on the basis of correlation-regress analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. No. 3. P. 180–192. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-180-192>
16. Латинін М. А. Теоретичні основи державного управління регіональним розвитком. *Науковий вісник: Державне управління*. 2019. № 1 (1). С. 57–66. DOI: <https://doi.org/10.32689/2618-0065-2018-1/1-57-66>
17. Таран Є. І. Співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування» та «публічне управління» у трансформаційних процесах України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. 2020. № 2. Том 31 (70). С. 33–37. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/05>
18. Бондаренко В. А. Система та структура державного управління. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023. № 3. С. 250–255. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.45>
19. Вольська О. Публічне управління як системне явище в сучасному суспільстві. *Таврійський науковий вісник*. 2020. № 3. С. 15–20. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.3.2>
20. Біннатов О. Роль державного управління в стимулюванні інноваційного розвитку малого підприємництва в умовах євроінтеграції. *Публічне управління: концепції, парадигма, розвиток, удосконалення*. 2024. № 8. С. 6–16. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-8-6-16>
21. Романенко Є. О. Принципи і функції державного управління. *Науковий вісник: Державне управління*. 2018. № 1 (1). С. 91–99. DOI: <https://doi.org/10.32689/2618-0065-2018-1/1-91-99>
22. Дьомін М. В. Ефективність управління регіональним розвитком в аспекті дефінітивного складника. *Держава та регіон*. 2021. № 1 (71). С. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2021.1.6>
23. Бінько І. Публічне управління і публічне адміністрування: співвідношення понять. *Вісник АПСВТ*. 2020. № 3–4. С. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.33287/11213>
24. Статистична інформація. Економічна статистика. Капітальні інвестиції. *Державна служба статистики України*. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 23.11.2024).
25. Впровадження інвестиційних інструментів на регіональному та муніципальному рівнях. Кейс-стаді. *Федерація канадських муніципалітетів. Проєкт міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст»*, 2020. 40 с. URL: <https://griml.com/iZbT5> (дата звернення: 11.12.2024).
26. Цифровізація агросектора в дії: що підвищує ефективність та прибутковість. *Agrichain*. URL: <https://griml.com/fmngK> (дата звернення: 11.12.2024).
27. Нова Україна: стимулювання інвестицій у свободу, мир та процвітання. *USAID*, 13 квітня 2023. URL: <https://griml.com/4VVAU> (дата звернення: 11.12.2024).
28. Левченко Н., Калюженко А. Молодіжні громадські організації як чинник формування соціальної активності молоді: правові засади. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2019. Вип. 3. С. 133–141. DOI: <https://doi.org/10.31499/3.2019.190418>

REFERENCES:

1. Bondarchuk O. (2023) Yak IT dopomahaie tsyfrovizuvaty sotsialnu sferu: keis kompanii "Medyrent" [How IT helps digitize the social sphere: the case of Medirent]. *Medyrent*. Available at: <https://griml.com/IMv7Q> (accessed November 24, 2024).
2. The future of European competitiveness. Part A. A competitiveness strategy for Europe (September 2024). *European commission*. 66 p. Available at: <https://griml.com/9qyYu> (accessed November 19, 2024).
3. Karpiuk S. V. (2018) Kontseptualni zasady suchasnoho teoretyko-metodolohichnoho obhruntuvannia fenomena "derzhavne upravlinnia" v konteksti paradyhmalnykh osnov yoho praktychnoho zdiisnennia [Conceptual foundations of modern theoretical and methodological substantiation of the phenomenon of "public administration" in the context of the paradigmatic foundations of its practical implementation]. *Publichne upravlinnia i administruvannia*, vol. 8, pp. 7–11. Available at: <https://griml.com/Cl6HQ> (accessed December 9, 2024).
4. Rusyniuk M. M. (2019) Osoblyvosti vplyvu hromadskykh obiednan na publichnu polityku [Peculiarities of the influence of public associations on public policy]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, no. 4, pp. 201–207. DOI: <https://doi.org/10.32840/pdu.2019.4.31>
5. Mykhailov V., Andriienko M., Haman P. (2021) Svitovi tendentsii modernizatsii derzhavnoho upravlinnia: dosvid dlia Ukrainy [Global trends in public administration modernization: experience for Ukraine]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK"*, no. 1 (61), pp. 95–101. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-61-95-101>
6. Bohuslavska S. (2023) Upravlinnia informatsiinykh system rehionalnoho menezhmentu dlia zabezpechennia povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy [Department of Regional Management Information Systems to Ensure Post-War Economic Recovery of Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*, no. 3, Tom 3, pp. 79–87. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2023.03.079>
7. Vatamaniuk-Zelinska U. Z., Rymar T. M. (2008) Osnovni pryntsyipy rehionalnoho upravlinnia diialnistiu vyrobnychykh pidpryemstv [Basic principles of regional management of the activities of manufacturing enterprises]. *Problemy ratsionalnoho vykorystannia sotsialno-ekonomichnoho ta pryrodno-resursnoho potentsialu rehionu: finansova polityka ta investytsii [Problems of rational use of the socio-economic and natural resource potential of the region: financial policy and investments]*: zb. nauk. prats. Rivne : NUVGP, vol. XIV, no 1, pp. 61–69.
8. Vitkovska I. M. (2018) Hromadska orhanizatsiia: teoretychni osnovy vyznachennia [Public organization: theoretical foundations of the definition]. *Habitus*, vol. 6, pp. 36–39. Available at: <http://habitus.od.ua/journals/2018/6-2018/8.pdf> (accessed December 8, 2024).
9. Harasymiv T. (2019) Pravovy status hromadskykh orhanizatsii Ukrainy: yevrointehratsiinyi protses standartyzatsii [Legal

- status of public organizations in Ukraine: the European integration process of standardization]. *Science*, 2019. Available at: <https://griml.com/Hg6gp> (accessed December 9, 2024).
10. Davydova N. O., Mendzhul M. V. (2020) Hromadske obiednannia ta hromadska orhanizatsiia: dykhotomiia poniat [Public association and public organization: a dichotomy of concepts]. *Porivnialno-analitychne pravo*, no. 3. Available at: <https://salo.li/0E28Cff> (accessed December 9, 2024).
 11. Zarichna O. (2022) Stratehichne upravlinnia rozvytkom rehioniv [Strategic management of regional development]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-88>
 12. Kraus K., Kraus N. (2024) Organizational and economic conditions of development and components of market success of enterprises in the conditions of digitalization, innovation and socialization of the national economy. *The Problems of Economy*, no. 2, pp. 143–150. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-2-143-150>
 13. Kushniruk V. S., Kareba M. I., Nekhaichyk Ye. Ye. (2024) Suchasni tendentsii investytsiinoi diialnosti v Ukraini [Current trends in investment activity in Ukraine]. *Modern Economics*, no. 44, pp. 85–90. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V44\(2024\)-14](https://doi.org/10.31521/modecon.V44(2024)-14)
 14. Mohyl O. (2022) Mekhanizmy derzhavnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom v umovakh yevropeiskoi intehtratsii [Mechanisms of state management of regional development in the context of European integration]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Politychni nauky ta publichne upravlinnia*, no. 2 (62), pp. 101–105. DOI: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2\(62\)-15](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2022-2(62)-15)
 15. Kraus K., Kraus N., Marchenko O. (2024) Forecasting the innovative and digital strength of Ukraine's economy on the basis of correlation-regress analysis. *Baltic Journal of Economic Studies*, vol. 10, no. 3, pp. 180–192. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-180-192>
 16. Latynin M. A. (2019) Teoretychni osnovy derzhavnoho upravlinnia rehionalnym rozvytkom [Theoretical foundations of public management of regional development]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, no. 1 (1), pp. 57–66. DOI: <https://doi.org/10.32689/2618-0065-2018-1/1-57-66>
 17. Taran Ye. I. (2020) Spivvidnoshennia poniat “derzhavne upravlinnia”, “publichne administruvannia” ta “publichne upravlinnia” u transformatsiinykh protsesakh Ukrainy [The relationship between the concepts of “state governance”, “public administration” and “public management” in the transformation processes of Ukraine]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho*, no. 2, Tom 31 (70), pp. 33–37. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/05>
 18. Bondarenko V. A. (2023) Systema ta struktura derzhavnoho upravlinnia [System and structure of public administration]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, no. 3, pp. 250–255. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.03.45>
 19. Volska O. (2020) Publichne upravlinnia yak systemne yavyshe v suchasnomu suspilstvi [Public administration as a systemic phenomenon in modern society]. *Tavriiskyi naukovyi visnyk*, no. 3, pp. 15–20. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.3.2>
 20. Binnatov O. (2024) Rol derzhavnoho upravlinnia v stymuliuvanni innovatsiinoho rozvytku maloho pidpriemnytstva v umovakh yevointehratsii [The role of public administration in stimulating the innovative development of small businesses in the context of European integration]. *Publichne upravlinnia: kontseptsii, paradyhma, rozvytok, udoskonalennia*, no. 8, pp. 6–16. DOI: <https://doi.org/10.31470/2786-6246-2024-8-6-16>
 21. Romanenko Ye. O. (2018) Pryntsypy i funktsii derzhavnoho upravlinnia [Principles and functions of public administration]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, no. 1 (1), pp. 91–99. DOI: <https://doi.org/10.32689/2618-0065-2018-1/1-91-99>
 22. Domin M. V. (2021) Efektyvnist upravlinnia rehionalnym rozvytkom v aspekti definityvnoho skladnyka [The effectiveness of regional development management in terms of the definitive component]. *Derzhava ta rehion*, no. 1 (71), pp. 40–45. DOI: <https://doi.org/10.32840/1813-3401.2021.1.6>
 23. Binko I. (2020) Publichne upravlinnia i publichne administruvannia: spivvidnoshennia poniat [Public management and public administration: the relationship of concepts]. *Visnyk APSVT*, no. 3–4, pp. 41–47. DOI: <https://doi.org/10.33287/11213>
 24. Statystychna informatsiia. Ekonomichna statystyka. Kapitalni investytsii (2024) [Statistical information. Economic statistics. Capital investments]. *State Statistics Service of Ukraine* : website. Available at: <https://ukrstat.gov.ua/> (accessed November 23, 2024).
 25. Vprovadzhenia investytsiinykh instrumentiv na rehionalnomu ta munitsypalnomu rivniakh. Keis-stadi (2020) [Implementation of investment instruments at the regional and municipal levels. Case studies]. *Federation of Canadian Municipalities. International Technical Assistance Project “Partnership for Urban Development”*. 40 p. Available at: <https://griml.com/iZbT5> (accessed December 11, 2024).
 26. Tsyfroviatsiia ahrosektora v dii: shcho pidvyshchuie efektyvnist ta prybutkovist (2024) [Digitalization of the agricultural sector in action: what increases efficiency and profitability]. *Agrichain*. Available at: <https://griml.com/fmngK> (accessed December 11, 2024).
 27. Nova Ukraina: stymuliuvannia investytsii u svobodu, myr ta protsvitannia (2023) [New Ukraine: Stimulating Investment in Freedom, Peace, and Prosperity]. *USAID*. Available at: <https://griml.com/4VVAU> (accessed December 11, 2024).
 28. Levchenko N., Kaliuzhenko A. (2019) Molodizhni hromadski orhanizatsii yak chynnyk formuvannia sotsialnoi aktyvnosti molodi: pravovi zasady [Youth public organizations as a factor in the formation of social activity of youth: legal principles]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita*, vol. 3, pp. 133–141. DOI: <https://doi.org/10.31499/3.2019.190418>